

mă incită și texte pe care le urăsc, dar pe care apoi le montez, tocmai pentru că mi-au creat un fel de reacție de adversitate. N-am să montez niciodată un text care mă lasă mai mult sau mai puțin indiferent.

Și totuși, ce îi lipsește dramaturgiei românești pentru ca să fie atractivă nu numai pentru dumneavoastră, dar și pentru alți regizori? Fiindcă nu sunteți singurul care manifestă o anumită rețineră...

Cred că, din păcate, s-a creat un clișeu: că dramaturgia românească nu este prea competitivă în momentul de față, că lumea n-ar veni la teatru la o piesă românească de azi. Sau, chiar, de ieri... Există acest clișeu și el, din păcate, funcționează. Pe de altă parte, e adevărat că nici nu există piese românești foarte bune, care să intereseze publicul și, astfel, să reușească să influențeze și să schimbe cumva opinia generală. Mie, personal, nici o piesă românească nu mi s-a părut atât de puternică pentru ziua de azi încât să simt nevoia s-o montez. Mai persistă încă obiceiul de a spune lucruri simple în moduri foarte complicate, de a crea imagini și de a reda obsesiile unor lumi trecute, care nu mai au nici o valoare în ziua de azi. Am citit de curând niște piese (nu dau nume sau titluri) în care obsesia anilor de dinainte de '89 era atât de puternică încât e clar că ele au foarte puține șanse să intereseze un public care, în

general, e tânăr și care nici măcar nu a fost implicat în viața absurdă de dinainte de '89. Să luăm ca exemplu **Paracliserul** de Marin Sorescu, un text scris înainte de '89, dar care n-are nimic de-a face cu vreun context politic, un text care vorbește despre noi, cei din ziua de azi sau dintotdeauna, care are un substrat metafizic și o bătaie foarte lungă. Pe mine texte de acest gen mă interesează. Cum mai sunt și **Matca**, **Socrate** sau **Petru...** Însă ele sunt foarte rare. Bineînțeles, există și dramaturgi contemporani importanți, precum Dumitru Solomon, Vlad Zografu, Matei Vișniec, dar, din păcate, nu ei domină scena teatrală românească în acest moment.

Nu credeți că, poate, ar trebui să se renunțe la ideea capodoperei cu orice preț?

Ba da! Ne-ar trebui piese scrise nu atât din dorința de a scrie piese mari, ci din dorința, mai simplă și mai eficientă, de a scrie piese bune. Am senzația, uneori, că toți autorii români vor să scrie piese mari. Și atunci scriu piese proaste. Dacă ar vrea să scrie numai piese bune, poate construcția dramatică ar fi mai solidă și uneori ar apărea și piese de mare valoare. Ca în orice meserie, lucrurile trebuie începute prin a le face bine. Din păcate, multe piese românești nu sunt bine scrise. De aceea au un impact oarecum redus. Realitatea românească înconjurătoare e atât de

plină de evenimente de senzație, meschine, penibile sau, uneori, sublime în derizoriul lor, încât există material enorm. Problema ar fi de a găsi modalitatea prin care tot acest material extrem de puternic și de violent, agresiv chiar, să fie translat în zona artei.

Vom intra curând într-un nou secol, într-un nou mileniu. Cum credeți că va evolua teatrul, în linii mari, în anii următori?

Cred că teatrul a trecut prin toate experiențele, prin toate formele. Într-un fel, el s-a epuizat și a renăscut de fiecare dată din propria cenușă, ca Pasărea Phoenix. Cred, însă, că teatrul se reîntoarce către simplitate, către origini, ceea ce înseamnă lucrul cu actorul, o anumită profunzime care, cum spuneam și înainte, reiese din text și e dusă mai departe de actori și regizori. Experimentele de tot felul sunt necesare în măsura în care au valoare și profunzime. Teatrul poate fi făcut în zeci de stiluri, de modalități, importante sunt nivelul profesional, rigoarea și subtilitatea demersului artistic. Nu cred în spectacolele zgomotoase, prea evidente ca mesaj, prea „vizibile”. Nu, nu pot să știu cum va evolua teatrul... Nu știu exact nici cum voi evolua eu însumi. Cred, însă, că există o întoarcere către rafinament și simplitate.

Dana Dorneanu
decembrie 2000

Sf **flash**

Comedia să fie rege!

Ultimul spectacol pe care l-am văzut în stagiunea trecută a fost **Podu'**. Primul spectacol pe care l-am văzut în stagiunea curentă a fost **Fierarii**, la „Nottara”, tot în regia lui Horațiu Mălăele. Tot comedie! Ulterior, am citit cronici destul de aspre la **Fierarii**, botezat de regizor **Cu capu' de nicovală**. Deși argumentele cronicarilor sunt valabile și rezervele lor sunt în bună parte justificate, cred că, de data asta, ar trebui evidențiată jumătatea plină a vasului. De altfel, mulți cronicari cu sau, mai ales, fără șalvari au o bucurie suspectă de a vorbi (doar) despre jumătatea goală. Eu cred că în acest moment comedia trebuie încurajată. Se joacă multe comedii, dar tot nu sunt destule. Ofertele TV pe partea umorului sunt cât se poate de

neconvenabile. E preferabil ca publicul să revină la teatru pe calea comediei. Chiar dacă și la teatru, în speță la **Fierarii**, se aud destul de des cuvinte care la TV obligă postul la afișarea unui pătrat roșu. Tot e mai bine să vedem o asemenea comedie, cu slăbiciunile ei de text și îngroșările ei actoricești, decât să rămânem în fața unor ecrane mici și saturate de glume nu atât nerușinate cât stupide.

Dacă, deocamdată, comedia nu este rege în teatre, ea poate deveni așa ceva printr-un număr mai mare de montări și o indulgență înțeleaptă a cronicarilor. Pentru un timp, să lăsăm acreala deoparte.

Horia Gârbea